

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Marberger S. dr.
Cím: Tuberkulózis a városházán

Forrás: Világ
Bp. 1916 II. I.
(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

614.542

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Tuberkulózis a városházán

Irta: **Dr. Marberger Sándor** ezredorvos,

a m. kir. rokkantügyi hivatal beszercebányai tüdőbeteg gyógyintézetének osztályvezeető főorvosa.

Eljön még majd annak is az ideje, amikor szegyenleni fogják a budapesti városházán, a fővárosi pénzügyi bizottságnak néhány nap előtti azt a határozatát, hogy ne adjon a főváros ingyen telket, a tüdőbeteg katonáknak szolgáló szanatórium részére.

A pénzt a szanatórium részére egy nemes gesztussal Weisz Manfréd ajándékozta; a miniszterium csak gombot kért a kabáthoz. Ezt tagadták meg a városatyák; nyilvánvaló, hogy nem a takarékoság, a szűkkeblűség ösztökelte erre a város urait, hanem a kérdés felől a teljes tájékozatlanság, kimondván: a város érdeke ellen szól az, hogy határában tüdőbetegek részére szanatóriumokat építsenek. Egy már van a budakeszi erdőben, kettő még jobban veszélyeztetné a környék és a főváros lakosságának egészségét. Szóval és írásban, tudományos és népszerű előadásokkal igyekeznek az orvosok a közönséget a tuberkulózis lényegéről, annak mikénti fertőző képességéről felvilágosítani s e határozatból kiviláglik, hogy ennek az agitációnak az eredménye még vajmi kevés. Különben lehetetlen lett volna többséget szerezni a bizottságban annak az argumentációnak, hogy a fertőzés lehetősége, a gümőkóros betegek szanatóriuma révén az illető környéken fokozódik.

A tapasztalat, tudományos vizsgálatok — melyekre a cikk keretében bővebben ki nem térhetünk — megdöntötték ez aggodalmakat és nézetet; régén beigazolódott, hogy a tüdőbetegeknek szolgáló szanatórium teljesen közbömbös hatással van a környezetében lakók egészségére. Igazolást nyert az is, hogy még azoknak az egészségét sem veszélyezteteli egy helyesen vezetett szanatórium, akik hivatásuk folytán (hivatalnokok, szolgaszemélyzet) a tüdőbetegekkel együtt bennlőknek a szanatóriumban; orvosok, ápolók, ápolónők — kik állandóan, közvetlenül a betegek között tartózkodnak — fertőzése a lehető legminimálisabb.

S mikor mindez ma már az orvosi világban nyilvánvaló s a művelt közönség széles rétege is tudmást szerzett róla, mégis megtörténhetett, hogy a szőnyegen forgó olyan fontos kérdésben döntést hoz néhány háziúr, ügyvéd-városatya s nem vesznek annyi fáradságot, hogy átszóljanak a szomszédba — az ugyanazon épületben székelő főorvosi hivatalhoz — mi a véleményetek nektek doktorok: származhatik-e baj abból, ha a főváros határában még egy szanatóriumot építenek tüdőbetegek részére?

Pedig azok az orvosok még azt is megmondhatták volna, hogy csak adjanak abból a kért erdőből minél nagyobb területet, mert a városatyák lelkén száradó politika nem kevésbé járult hozzá, hogy e városból a lövészárkokba kikerült harcos tüdeje nem állotta a háboru ezer viszontagságát s könnyebben fogott rajta a tuberkulózis vagy a már megkezdődő folyamat (amihez a drága, rossz lakás-, műhely- stb. viszonyok révén jutott)

hatalmasodott el rajta.

A háboruból a fővárosba hazakerülő tuberkulotikusoknak betegségét, nem csupán a háboru fakasztotta; volt abban előzőleg része a fővárosi szociálhigiénának is, illetve az erről való gondoskodásnak!

Méltóztassanak az uraknak a városházán ezt is belátni s a kérést ebből a szempontból megbirálni, akkor könnyebben ráéreznek tartozó kötelelességükre. Van azonban a kérdésnek a lokális érdekeltségen tuemelkedő, az egész nemzetre, államiságunkra kiható jelentősége — sőt csakis ez utóbbira vonatkozó nézet-szövegetől szabad és kell a háboru okozta katonai tuberkulózissal foglalkozni. Hogy mégis lokális vonatkozásban tettük szavát, szolgáljon mentségünkül, a fővárosi pénzügyi bizottságnak aktuális botlása — mely mellett szó nélkül elhaladni még sem szabad.

Mert éppen Budapestnek kellett volna példát szolgáltatni ahhoz a nagy koncepciójú tervhez, amelyet Korányi tanár szorgalmazására a miniszterelnök, gróf Tisza, kezd megvalósítani.

Báró *Korányi* Sándor mérhetetlen humánus lelke és tudása idejében felismerte azt a veszedelmet, amely népességünket a tuberkulózis által, a háboru alatt és után sujtani fogja. Ő, aki már béke idején munkásságának jó részét a tuberkulózis elleni küzdelem javára kötötte le s nem egy életrevaló ideával szolgált az akciónak, most elérkezettnek látta az időt annak megvalósítására, hogy a katonai fegyverem igénybevételével gyógykezelés alá vegye a még kezdődő és a gyógyulásra legiőbb re-